

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na oeli polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za čertert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za čertert leta 1 gl. ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani, 5. svečana 1886.

List 6.

Svečnica.

Že je preteklo 40 dni od rojstva božjega Deteta. Sv. Mati se pripravlja v tempelj darovat čudežno Dete, Bogu, kakor zahteva postava. Pridružimo se ji na ti poti s sv. Jožefom, njenim deviškim ženinom.

Kakošni čuti so obhajali sedaj sv. Mater, ko je stopila zopet v svetišče! To ji je bilo tako priljubljeno, ker tu je mladostne leta preživela. Vselej ko je čista Devica pokleknila na svetem kraju, je v goreči molitvi povzdignila serce k Bogu. Sedaj je pa stopila v svetišče kakor mati, kakošna mati? Kot „čudežna“ Mati, katera je bila mati in čista Devica; stopila je kot mati Odrešenikova, kot „Mati Božja“. Stopila je v tempelj s svojim „čudežnim“ Detetom; držala je na rokah včlovečenega Sinú Božjega.

Kako je bilo sv. Materi in Devici v tem trenutku pri serci! Vse čudeže, kateri so se nad njo in okoli nje zgodili, si je živo pred oči stavila in bolj živo kot kedaj je spoznavala božje usmiljenje in ljubezen, katera jo je vredno spoznala zbrati jo Mater obljubljenega Odrešenika. Zopet je donel v njenem serci „Magnifikat“. Moja duša povelečuje Gospoda. Častila in povelečevala je Gospoda za vse dobrote in milosti, katere je skazal njenemu Sinu in Njej; potem je izročila svoje Dete in ž njim tudi samo sebe Gospodu, da naj ž Njim in ž Njo stori po Svoji volji; darovala je sebe in svoje Dete.

Zunanji dar je bil majhen, namreč dva golobčeka; a kako dragocén je bil v očéh Gospodovih, kajti bil je tako rekoč obrobjen z dragocenim darom Matere in Sinu Božjega.

Sv. Mati je bila tako rekoč predpoda duhovna, ker je kakor duhovni pri sv. maši tudi darovala božjega Sinú Očetu za Njemu, Njej in vsemu človeštvu podeljene milosti; dala Ga je Bogu v zadostenje grehov človeštva. Kakošen dar je bil to! Bil je to naj bolj vzvišen, naj častitljivši in vsih milosti poln dar, kar jih je bilo kedaj darovanih v tistem svetišču.

Kar je prerok prerokoval o zopet sozidanem novem tempeljnu, se je toraj zgodilo: Mesija je prišel in je bil pervikrat v tempeljnu.

Ali ne bodo Njega in njegove sv. Matere slovesno sprejeli in peljali v tempelj? O ne! Samostno pride sv. Mati s sv. Jožefom v mesto, in tudi natihoma pride v tempelj. Nikdo v vsem Jeruzalem se ni slovesno vdeležil. Res je Bog modrim v jutrovi deželi naznanil in jih pri-

peljal k jaslim, v katerih je ležal Odrešenik, a nikdo jih ni spremljal in se šel poklonit Jezusu. Nihče se ni brigal za Novorojenega. Tako je bil svet otemnjen zaalepljen, v pregrehe pogreznjen.

Zato je sveta Cerkev ustanovila ta praznik, da bi zadostovala za malomarnost, s kakoršno so tedanji ljudje sprejeli Zveličarja. Zaradi tega gre duhovščina v slovesnem sprevodu okoli cerkve in tudi verniki, ako se vdeležé tega spreveda*) imajo goreče sveče v rokah. Pri tem sprevodu pojó se ginljive cerkvene pesmi.

Ali se ne boče nihče priklonil božjemu Detetu, ko je prihajalo v tempelj? Med razuzdanim ljudstvom bili ste dve izvoljeni duši, kateri ste od svoje naj perve mladosti zvesto služili Gospodu in težko pričakovali obljubljenega Mesija. Bil je to pobožni starček Simeon, od katerega pravi sv. pismo: Bil je pravičen in bogaboječ in hrepenel je po tolažilu Izraelovem, in sv. Duh je bil v njem, — in Ana, vdova 84letna, katera ni šla iz tempeljna, čakala je Bogu služéča med molitvijo in postom na odrešenje Izraelovo. — Oba sta bila od sv. Duha navdihnjena, da sta ob tisti uri pričakovala Jezusa v tempeljnu.

Kako ginljiv prizor je bil tedaj v tempeljnu! Častitljiv starček in tudi Ana stopita k altarju, ko je zagledal Marijo in njeno Dete; v katerem je spoznal takoj obljubljenega Mesija, včlovečenega Sinú Božjega. S svetim spoštovanjem je stopil k Mariji, vzel Dete v naročje in ga z veselja žarečim pogledom gledal. Potem ga je povzdignil in govoril v sveti navdušenosti: „Sedaj, Gospod, izpusti svojega služabnika v miru,“ moja edina želja, katero sem še imel, je spolnjena, „ker moje oči so vidile odrešen je, luč vrazsvetljenje nevernikov, in slavo Tvojega ljudstva Izraela.“

Kako srečen je bil Simeon, ko je našel Zveličarja sveta in ga je na svojih rokah držal! Naša sreča je pa še večja; mi imamo Gospoda vedno med saboj v cerkvi; smemo ga tudi sprejeti v svoje serce. Zakaj toraj se tako merzlo obnašamo ukljub taki sreči? Zakaj si je bolj v prid ne obračamo? Skusimo tudi mi enakih misli s Simeonom približati se Gospodu v svetem Zakramentu in ga pri svetem Obhajilu prejeti ter prepevajmo s sveto cerkvijo:

„Sedaj pušči svojega hlapca, o Gospod! po svoji besedi v miru;

*) Od tod je tudi ime praznika: Svečnica.

„Ker vidile so moje oči Tvoje odrešenje, katero si pripravil pred obličjem vsih narodov, Luč v razsvetljenje nevernikov in v slavo svojega ljudstva Izraela.“

„Čast bodi Bogu Očetu in Sinu in svetemu Duhu, Kakor je bilo v začetku, bodi sedaj, vselej in na večne čase. Amen.“

Ozališaj ženitni hram, — Sijon, sprejmi Kristusa Kralja; derži se Marije, katera je vrata nebeske; ker ona nosi Kralja veličastva nove luči itd. Tako poje sv. Cerkev pri procesiji na Svečnico; katera se je obhajala na Jutrovem že zgodaj v prvih časih, in papež Gregorij Veliki jo omenja v zahodnjih deželah že v 6. stoletji.

Pri posvečevanju sveč moli cerkev: „Prosimo Te, blagoslovi in posveti te sveče v rabo ljudem, v zdravje na duši in na telesu, na suhem in na vodi, na priprošnju blažene Device Marije, katere praznik danes slovesno obhajamo, in na priprošnju vsih svetnikov. Usliši milostljivo iz svojih svetih nebes, s prestola svojega veličastva prošnjo svojega ljudstva, katero želi te sveče častno v rokah nositi in Tvoje ime povelečevati. Bodi milostljiv vaim, katere si odkupil z drago kervjo svojega Sina.“

„Bog, kateri je svojega Edinorojenega dal v tempeljnu darovati in dopustil Simeonu v roke ga vzeti, naj vže te sveče z lučjo svojega nebeskega blagoslova, in ravno tako tudi nas, da bodemo zamogli, goreči od ognja njegove najlajše ljubezni, priti v tempelj Njegovega brezkončnega veličastva.“ — „Slepoto strasti, naj odvzame, in naj nas z lučjo svetega Duha razsvetli, da spoznamo, kaj Bogu dopada, in kaj nam služi v naše izveličanje, in da nam po nevarnostih sveta zasveti večna luč.“

Zelo bogat je toraj blagoslov, katerega nam deli svečanost tega dne. Kedor se tega zaklada vrednega stori, smé reče s sveto Cerkvijo, katera pri vrodu (in-troitus) moli: „Velik je Gospod in visokoslavjen v mestu našega Boga (v cerkvi), na svoji sveti gori (na altarju). Skusili smo, o Gospod! Tvoje usmiljenje v tvojem tempeljnu; Tvoja slava sega do kraja zemlje!“ (Sendb.)

Kan. dr. Gabrijel
GOVOR

pri občnem zboru katoliške družbe 26. januarja 1886.

Premilostljivi gospod knez in škof!

Častiti zbor!

Jako vesel in pomenljiv je današnji, 17. občni zbor naše katol. družbe; tako vesel zlasti zato, ker so milostljivi g. knezoškof blagovolili ga počastiti s svojo navzočnostjo ter se je valed tega zbralo obilno število udov; pomenljiv je pa tudi, ker se svesto nadjamo, da bo valed te časti in pozornosti prišlo novo življenje v našo družbo, da se bo namreč družba množila in vspešnejše delala, ter tako rodila več blagodejnega sadu s pomočjo božjo in po blagoslovu presvitlega gosta.

Zato se Vam poklonim z dostojnim spoštovanjem, mil. knez, in po dolžnosti zahvalim, da ste blagovolili milostljivo sprejeti naše ponižno vabilo, in počastiti današnji zbor in s tem vso družbo, kar bo z zlatimi čerkami ostalo zapisano v kroniki katol. družbe; zato gotovo v smislu vsih pričujočih iz serca zakličem: Hvala in slava Vam, presvitli gospod! — Radostno pozdravim tudi vse spoštovane ude, ki so se potrudili priti k današnjemu zboru, in rečem: Dobro došli! Bog Vas sprejmi!

Sedemnajst let je minulo, od kar je malo število ljubljanskih katoličanov/ med kterimi je bila tudi moja

malenkost, vsadila nadepolno drevo v domače mesto in deželo, 'er ga je prec od začetka in skozi in skozi pridno oskerbovala in varovala. Veseli se pa vertnar, ako se vsajeno drevo lepo prime, hitro raste in čvrsto prihaja, tudi kmalu blag sad obeta; in kaj bi se ne veselil, ker vidi, da trud ni bil zastonj, vidi, da je Bog dal rast ter blagoslov delu in drevesu. Ako pa vsajeno drevo ne raste skozi in skozi vgodno, ga vertnar ogleduje iskaje vzroka, skerbi za zdatno pomoč in ga v to sverho podpira, okopuje in obrezuje; ako tudi to še prec ne zdá, še ne zgubi upanja, vpraša še druge skušene za dober svet, čaka vgodnejšega vremena, boljši letine in s tim več sadu od svojega drevesa.

Gotovo vsi razumete, da je to podoba ali prilika naše kat. družbe. Z vso skerbjo in previdnostjo smo jo vstanovili v hurnem času, ki je je živo potreboval; zato so jo navdušeno pozdravili vsi dobri katoličani v mestu in po deželi, jo podpiraje na vse strani. Lepo se je vkoreuinila med ljudstvom in čvrsto je rastla, duhovno in gmotno dobro oskerbljevana, da je tudi hude nevihte in nevgodni dogodki niso mogli podreti in uničiti, in tako že 17 let blagodejno vpliva na mesto in vso deželo, in vzlic vsim nezgodam je v mnogem oziru rodila obilno sadu, ter je tudi v hudih dnevih skušala zadostovati svojemu blagemu namenu, in zato gre hvala in zahvala vaim, kteri so v to sverho po svojih razmerah kakorkoli pripomogli ali z duševnim delovanjem ali z gmotno podporo.

Radi priznavamo mnogostransko delovanje naše družbe in nihče ne more tajiti njenega blagega sadu. Vendar pa moramo tudi spoznati, da ni imela toliko vapeha in ni toliko sadu prinesla, kolikor je želel njen odbor sam, kolikor so tudi zmerni udje pričakovali, in kolikor tirjajo njeni nameni in potrebe časa sploh. Kako bi odstranili zapreke in dobro stvar zdatneje pospeševali, smo se večkrat posvetovali v odboru, iskaje pomočkov, odvrčevaje zadržke. Ako pa vendar ni šlo vse po volji, poglavitni vzrok ni bil in ni v odboru, temuč (razun presplošne osnove) v vnanjih razmerah in nevgodnem času, ki kot kužna sapa zamori dobre nakane in kot pusta burja osmudi vsako katoliško podvzetje. Vkljub tem zaviram mora skromen presojevalec zadovoljen biti z vspehom kat. družbe sploh.

Da bomo ravno omenjeno nekoliko bolj spoznali in dokazali, se hočemo in moramo nekoliko ozreti na začetek in v zgodovino naše družbe. Samo se pa razume, da se za dolgo dobo 17 let ob kratkem zamorejo podati le splošne poteze in omeniti le poglavitne točke, ktere nam bodo pa vendar dovolj označile družbo in njenega duha.

I. Začetek.

Nova doba vstave in svobode je obudila in vstanovila družbe razne vrste, za politične in narodne, za socialne, gospodarske in druge namene. Nekatere teh družb so bile veri in cerkvi malo vgodne, bolj nasprotne ali celo sovražne. Tudi nekatere novih postav so cerkev prezirale ali ji celo nasprotovale; bile so skovane po duhu časa. Pri taci razmerah so bili zvesti katoličani tako rekoč prisiljeni, v brambo svojih pravic in zoper napade nasprotnikov si osnovati in vstanoviti katoliške družbe, svésti si, da le z združeno močjo bodo nasprotnikom kos, in da le tako zamorejo vspešno braniti svoje pravice in zdatno delovati za svojo sveto reč. Zato so se po raznih bližnjih deželah začele katoliške družbe anovati že leta 1848, še bolj pa po letu 1861, od kar imamo vstavo po njeni solčni in senčni strani.

Potrebo take družbe smo v svojem za katoliško reč prav težavnem položaji tudi mi v Ljubljani prav živo čutili in že delj časa se o nji pomenkovali in želje

po nji gojili. Te želje so se nam spolnile, ko je ranjki grof Vil. Wurmbrand po potrebnem posvetovanju z nekaterimi somislečimi tovarši serčno in krepko povzdignil katoliško zastavo ter naznanil resno voljo in zadnji sklep, ustanoviti katoliško družbo za Kranjako.

Javno je prvič to naznanil ranjki grof 29. nov. 1868 vsm povabljenim s krepkim ogovorom v mestni dvorani. Njegova zлата beseda je padla na dobra tla ter je navdušila poslušavce za dobro, potrebno stvar; zato se skliče že 9. decembra primeren shod za posvetovanje potrebnih družbenih pravil. Ta pravila, osnovana po ranjkem dr. Kostju, se nemudoma predložé v poterjenje c. k. vladi, ter so 23. decembra že rešene. Predložé se ta poterjena pravila tudi mil. g. knezoškofu Jerneju, ki jih odobruje, pohvali blagi namen družbe, ter jo zagotavlja tudi papeževoga blagoslova.

Po tih pravilih je kat. družba v prid vere in za dobra dela, in zato njen namen pred vsm: poživljati in razširjati kat. zavednost, in skazovati dela kerščanske ljubezni. Pomočki k temu so: shodi družnikov, govori in branja, podučni spisi in bukve in njih razširjanje, nabiranje radovoljnih darov in pomoči v podpiranje katol. naprav.

Družnik zamore biti vsak katoličan, ter zadobi z majhnim doneskom razne družbine pravice.

Že 3. januarja 1869 se skliče začasni odbor, ki nemudoma vabi verne k pristopu, in v ta namen omisli čedno „Sprajemnico“ za ude, ki se prav veselo in hitro množé, tako, da se družba in odbor že stalno ustanovi v preobilnem shodu 3. marca, v katerem predsednik in tajnik popiše ta dotadanje delovanje ter zbrane in druge v nemata za obilen pristop, in sicer ne brez vsepa.

Tako se je ustanovila naša družba pred 17 leti. Pri tolikem navdušenju za njene namene je bila polna lepe nade za bodočnost, prav obilen sad je obetala, in ga je, smelo rečemo, v raznem oziru v resnici rodila. Da se tega prepričamo, ozrimo se kratko v nje zgodovino.

II. Zgodovinski pregled.

Da nam bo ta pregled ložej in bolj jasen, hočemo družbino zgodovino razdeliti v dve dobi (perijski), namreč a) pod prvim predsednikom grofom Wurmbrandom od leta 1869—1875; in b) pod drugim predsednikom milg. proštom Jarcom od l. 1875—1885. in spet v vsaki dobi se hočemo posebej ozirati na posamezne družbine namene.

a) V prvi dobi so družbi služili v poglavitni namen, buditi in poživljati katoliško zavednost, prav primerno važni prigodki v slavnem življenju sv. Očeta Pija IX, namreč 1869 njegova zlata maša; na to 1869—1870 od njega sklicani občni Vatikanski cerkveni zbor; l. 1871 petindvajsetletnica njegovega slavnega vladanja, in 1872 njegov osemdesetletni rojstni dan.

1.) Že pri prvem občnem zboru 3. marca se je zavoljo lepe prilžnosti bližnje zlate maše Pija IX sklepalo o treh prav lepih rečéh, in sicer 1. katoliška družba pošlje o tej prilžnosti sv. Očetu slavno pismo ali adresu; ktera je bila res do časa zgotovljena tako izverstno, da se je smela po obliki in zapopadku vverstiti adresam družih večih društev. 2. Izda se kratek življenopis sv. Očeta. Tudi to se je zveršilo o pravem času, in mična knjižiča „Zlatomašnik,“ ki prav spodbudljivo popisuje blagi značaj in neumorno delovanje Pija IX, se je natisnila v 4000 iztisih, ter se je hitro razdelila udom in drugim po ceni prodala; vse je željno bralo prečudno pobožnost in delovanje sv. Očeta; v vsih ustih je bila hvala Pija IX, v vsih sercih se vnela ne le ljubezen, celo navdušenost za sv. Očeta. 3. Dan slavnosti hoče družba

praznovati s slovesno službo božjo v nunski cerkvi. Ni moč izreči, le videti je bilo treba, kako je spet to vnelo ne le udov, temuč vse verne. Prav natičena je bila lepo okinčana in razsvetljena velika nunska cerkev, kjer so verni vsih stanov serčno prosili božjega blagoslova za vsakoršni blagor sv. Očeta. Ni jenjala, še vedno rastla je navdušenost za Pija IX, ko družba napravi kratkočasno veselico v lepo okinčani čitalnični dvorani. Radost se je videla na obrazih vsih zbranih, radost je kraljevala po dvorani pri spodbudljivih govori, med izverstnim petjem in kratkočasnim srečkanjem, radost, ki je zbudila pri pričujočih želje, da bi se večkrat napravile take spodbudljive veselice, ki strinjajo mično s koristnim.

Do verhunca pa je prikipela navdušenost za sv. Očeta, ko se sami zahvalijo v lepem dopisu predsedniku in vsi družbi za poslano voščilo ali adresu, in vnovič je donela slava Piju IX. ne le v odboru, temuč povsod, kjer se je razglasilo to preprijazno pismo, ki ostane za vselej lep spominek za mlado kat. družbo.

Komaj se uleže prva navdušenost za zlatomašnika Pija IX, pride druga še imenitna dogodka: sv. Oče skličejo za 8. decembra 1869 vesoljni cerkveni zbor v Vatikan. Družbeni odbor napravi službo božjo, da prosi blagoslova božjega za tako neizrečeno važno delo, oskerbi za ude v veliki redutni sobani slavnostne govore, nemški in slovenski, v katerih se razlaga pomen in imenitnost vesoljnega cerkvenega zbora, kakoršnega že ni bilo čez 300 lét. Tudi med zborovanjem opominja verne k obilni očitni molitvi, ter oskerbi spet lepo za sv. Očeta, ki so se v tako viharah časih lotili tako slavnega pa težavnega posla. Po slovesno določeni „nezmotljivosti“ pa pošlje odbor svoje vdanog voščilo do sv. Očeta.

Da bi verni imeli pravi jasni pojem o tej važni resnici, in ne bi bili begani po nasprotnikih, oskerbi družba kratko razlago ter resnice v posebni knjižici, z naslovom: Papeževa nezmotljivost, kratko pojasnjena vernim Slovincem v poduk. Gotovo je bilo zlasti za prvi čas tako pojasnenje silno potrebno, in družba je s to knjižico veliko koristila ne le svojim udom, temuč vsm, katerim je bilo mar za čiste pojme in dokaze o tej verski resnici, ki je ravno zavoljo svoje velike važnosti in mnogega upliva od začetka imela veliko nasprotnikov razne verste.

Prec drugo leto 1871 je bila spet nova lepa prilžnost za verne sploh in zlasti za našo družbo, da je sijajno vnovič pokazala svojo vdanost in ljubezen do sv. Očeta, namreč pet in dvajsetletnica njihovega vladanja; spomin in dogodek, kakoršnega še ni bilo za sv. Petrom v dolgi versti več kot 260 slavnih papežev. Zato se je praznovala ta redka svečanost na više povelje po vsej škofiji, a čez vse slovesno je to storila prostovoljno in iz vdanosti do sv. Očeta katol. družba, in sicer po raznem načinu: 1. je imela slovesno službo božjo, veliko mašo in pridigo pri sv. Petru, cerkvi posvečeni prvemu papežu, sv. Petra, ter je vabila ude in verne darovati sv. obhajilo v namen sv. Očeta, kar je z velikim veseljem storilo prav dosti vernikov. 2. Z vladnim privoljenjem je družba pospeševala sijajno razsvetlila v o vsega mesta do zadnjih predmestij (v čemni temi ostal je „rotorž“, kjer je takrat gospodovala liberalna stranka; je mar ta čudna liberalna stranka bolj ljubila temo kakor luč?); po deželi pa so goreli velikanski kresi na višavah. 3. V družbenih prostorih je bilo veselo petje, govori, predstave s živimi podobami, da ni bilo kmalu toliko veselja med udi in vernimi; kakor lučice pri razsvetljavi so iskreno gorela njih serca za veličega Pija IX. — 4. Družba je poslala v Rim slavno adresu vernih iz celc škofije,

blizu 120.000 podpisov po številu, kar se v tolikem številu še nikdar o kakšni slavnosti ni zgodilo in se je v mali deželici skoro nemogoče zdelo. 5. Več zmed udov jih je romalo z obilnimi nabranimi darovi v Rizo, da se osebno poklonijo sv. Očetu ter mu zročé nabrane darove. Znamenita je bila zato za družbo in vernike sploh druga postna nedelja, ko je osem Slovencev imelo čast, v slovesnem zašlišanji med veliko množico navdušenih vernikov stati pred sv. Očetom. — Spet se sv. Oče po predsedniku zahvalijo družbi za adresu, podpise in darove.

Več kakor vsa vnananja svečanost so pa bile vredne obilne molitve vernih ne le pri omenjeni službi božji, temuč še bolj pri slovesni velikanski procesiji na Dobrovo, katero je vredila kat. družba, ktere se je navdušeno vdeležilo na tisoče vernih, d. je zavoljo velike množice bila slavnostna pridiga pod milim nebom. Iz pobožnih src vernih je pihnela goreča molitev in glasilo se je zlasti dvojno ime, namreč presveto Marijino ime in ime Pija IX, posebnega Marijinega častivca, smemo reči, Marijinega papeža. Vse se je navdušeno in veselo razšlo, kakor sošlo.

Tudi l. 1872 ste poslali katol. in polit. družba svoja voščila sv. Očetu za 30letni rojstni dan, ter ste prejeli po kardinalu (Antoni-li-u) zahvalo in blagoslov od sv. Očeta, ki pri toliki starosti in tolikih opravkih tudi male naše družbe niso prizerli.

Ravno to leto je bila po skerbi blagodušnih gospa in gospic doveršena in blagoslovljena lepa družbina zastava, ki zbira svoje ude pri slovesnih sprevodih in je s svojo podobo sv. Petra tudi namenjena in pripravna vnemati ude in verne sploh za poglavarja sv. Cerkve, naslednika sv. Petra.

Tako je kat. družba že v prvih letih svoje obstanka slavila sv. Očeta po raznih načinih: s slovesno službo božjo, z javnim zborovanjem, z lepimi adresami in obilnimi darovi, s podpisi in romanjem vernih; s tem je zdatno budila spoštovanje in ljubezen do sv. Očeta, pa je ravno s tem tudi prav lepo delala za svoj prvi namen, namreč prav vspešno je budila katoliško zavodnost sploh, kar je velicega pomena in dan danes močno potrebno. Zakaj se je pa družba v ta namen posluževala ravno papeževih svečanost je jasno slehornemu, komur je znan pomen in veljava cerkvenega pervaštva; kajti papež je poglavar sv. Cerkve, ki bi bila brez njeza neamigel; papež je namestnik Kristusov, naslednik sv. Petra, kteremu je Gospod zročil ključe svojega kraljestva in skerb za vso čedo ter mu naročil, da naj tudi brate v veri poterjuje. Zato so l. 1862 zbrani škofje Piju IX slovesno klicali: „Ko ti govoriš, slišimo Petra; ko ti določiš, slušamo Kristusa,“ in še vedno velja ter bo veljal stari izrek sv. Ambroža: „Kjer je Peter, tam je Cerkev.“ Zato smemo reči: kdor ljubi in spoštuje sv. Očeta, ljubi in spoštuje sv. Cerkev; kdor pa ljubi in posluša Cerkev, ljubi in posluša Kristusa, njenega začetnika in ženina. V tej ljubezni pa je vse zapopadeno; taki se živo zavé velike sreče, da je ud skrivnostnega telesa Kristusovega, ud sv. Cerkve, ter zvesto in hvaležno smé reči s sv. Pacijanom: Kristjan mi je ime, katoličan je moj priimek. Zato je veljala ljubezen in vdanost do sv. Očeta vselej in tudi sedaj za pravi barometer katoliškega duha, in v to sverho je katol. družba veliko pripomogla z omenjenim poslavljanjem sv. Očeta, velikanskega Pija IX.

Drugi način in sredstvo, buditi katoliško zavest pri udih in vernih sploh, je bilo družbi branje dobrih spisov, časnikov in katoliških knjig. V ta namen je družba razun obširnih letnih sporočil že v prvi dobi začela izdajati primorne knjižice in je izdala tih le

osem: Zlatomašnik Pij IX, in Papeževa ne zmotljivost (Čebašek), Dominik Savio, štirje mali zvezki (Jeran), in Keršanska izreja (Ažman), Zlatomašnika in nezmotljivost smo že omenili; prva knjiga je razlagala Pijevo življenje in delovanje do njegove nove maše; druga pojasnuje in dokazuje papežovo naj viši oblast v verskih določbah; obče je znano da ste obe prave blagodejno vplivali na ude in verne sploh še čez meje naše škofije. Knjižice o Dominiku Savio prav mično popisujejo spodbudljivo življenje tega izglednega mladenca, angel bi reči, novega Alojzija, zato so jih mladi, pa tudi priletni prav pridno brali; nekteri kateheti so se jih tudi v šoli s pridom posluževali. „Keršanska izreja“ obdeluje temeljito in v prav mični podobi to, vsak čas, zlasti dan danes važno stvarino o dobri izreji mladosti. Saj vé vsak, da pri mladosti je treba postaviti dober temelj, da se pozneje more nauj zidati; že mlado drevo se mora lepo vpravnavati in oskerbovati in le vgodna spomlad more prinesiti na jesen bogatega sadu. Bog hotel, da bi bila ta knjižica obrodira toliko sadu, kolikor je želel g. pisatelj in tudi družba, in kolikor terjajo naši resni in hudi časi!

Razun teh novih knjižic je družba imela in priporočevala svojim udom razne dobre časnike in bukvice, in sicer slovenske in nemške. zlasti oziroma bogate knjižnice, ki zdaj že obsega čez 3000 zvezkov, ter je bukve udom tudi domu posojevala. Tudi teh sredstev so se marni udje, posebno prve čase, prav pridno posluževali, kar je gotovo pospeševalo družbine namene; udom pa je bilo vstreženo, da so za tako male doneske toliko različnih časnikov in knjig imeli na razpolaganje; le škoda, da so se pri tem premalo deržali potrebnega reda in so se zato marsiktere knjige založile ali pogubile.

(Konec nast.)

Lešniki

za slaboverce in brezverce.

(Za predpust.)

Slaboverec pravi: „Ne morem, pa ne morem: verake zapovedi so mi pretežke!“ — Jaz pa pravim: Reci rajši, da „nočeš“; ker ako se oziramo na našo večno srečo, zamoremo pač vse, ako le hočemo.

Moči ti ne manjka, ampak serčnosti. Bojiš se nekaj — malo truda in pred vojsko se umikaš. Če se ti obleka vname in ti začne na životu goreti, ne boš leno rekel: „ne morem,“ ampak planil boš po konci in začel gasiti, — v pár minutah je ogenj pogašen, in ti ostaneš pri življenji. Če pa bi bil pustil goreti, bi v malo minutah bilo po tebi!.. Ali je mar pri skušnjavah kaj družega?... Lenuh! gasi, in boš živel.

Če si pravi kristjan, si hraber kakor lev in ne bojiš se napadov. Podoben si pogumnemu vojaku, kteri se toliko huje bori, kolikor bolj mu sovražnik pritiska. Gredé stopiš na gada, kteri se pa z vso jezo zavihiti nakviško in te hoče pičiti... Boš mar odjenjal? Mislím, da ne, ampak z vso močjo mu boš z urno peto glavo terl in mu ne pustil kviško. V malo trenutkih je gad mertev pred tobaj — in ti si rešen... Tako je pri skušnjavah.

Moči ti ne manjka in Bog te podpira. Zaupajoč v Jezusa Kristusa prejel boš od njega vso potrebno moč in pogumnost. Če omaguješ ali celo omagaš, oserči se in začni boj v novič, pa z večji hrabrostjo.

„Ne morem!! Lenuh, ki zjutraj v postelji dremlje in se sléca in preteguje, obrača pa levo in desno in zopet zaspi, namesto, da bi vstal in šel delat, tudi pravi: „Ne

morem." Toda prišel bo dan, ko boš spoznal, kaj da zamoreš vse, pa takrat bo prepozno; kajti sedaj je čas dela in zatajevanja, sedaj je čas setve. Pred sodnjim stolom boš stal in ališal strašne besede: Pojdite od mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen satanu in angeljem njegovim! (Matej 25, 41.)

Nekaj resničnega je pa vendar v tvojem ugovoru. Ti ne moreš niti premagati svojih strasti, niti se vaditi onih vzvišenih kristjanskih kreposti, ker ne iščeš potrebne pomoči tam, kjer je. Ne moreš se izogibati navadnih grehov, ker ne rabiš pripomočkov, ktere je zročil Jezus Kr. sveti Cerkvi.

Poznaš pa dobro te pripomočke. V onih srečnih časih, ko si bil dober, vnet in nedolžen kristjan, takrat si jih rabil in se tudi prepričal, kako so močni, blagodejni. Taki pripomočki so: molitev, posvečevanje nedelj, keršanski nauk, večkratna spoved in obhajilo in ogibanje nevarnih priložnosti, kaznjivega in nevarnega razveseljevanja, slabega znanja, pohujšljivih knjig.

Brez teh pripomočkov ne moreš biti dober, kaj še le popolen. Rabi jih in spoznal boš, kako srečno bo serca. Koliko je ljudi vsacega stanú, starosti in spola, ki so podverženi še hujšim strastim kot ti, in ukrotijo jih. Mnogi imajo večje nevarnosti, večje ovire in več pogubnih priložnosti: in psemagajo jih. Ti pa praviš: "Ne morem!" Ali te ni sram?

"Smejali se mi bodo. Tako moram delati kakor drugi, če ne, sem posebež."

To je drugi neumen izgovor...

Ovce grede ena za drugo v pogubo; če skoči ena v prepad, skoči še druga, za drugo tretja i. t. d. One delajo kakor vidijo druge. Prijatelj, kaj si pa ti, človek ali ovca?

Ali smejo biti tako neumni tudi ljudje? Oj, koliko ovc in neumnih ovnov je v tem oziru med ljudmi! Drugi pustujejo in pijančevajo: tudi jaz! Drugi živé v preklinjevanji, nečistosti: tudi jaz! Drugi kradejo: tudi jaz! Drugi morijo in pobijajo ljudi: tudi jaz! Drugi s strehe skakajo: tudi jaz! Drugi si smert pripilešejo: tudi jaz! Drugi se dervé v pekel: tudi jaz!

Koliko ljudi sili v pekel, ker vidijo druge. "Ne smemo se ločiti od družih," pravijo taki. Jaz pa pravim: Ločiti se moramo od družih ne iz prevzetnosti ali zaničevanja; pač pa zato, ker drugi hitijo v pogubljenje.

Hudobnega in pogubnega najdemo mnogo, dobrega malo; mnogo je poganov, malo pa kristjanov. Hudobneži imajo večino in nosijo zvonec. Kdor hoče hoditi po pravi poti, mora se ločiti od družih (hudobnih). Ta ločitev je potrebna in pogoj tvoje večne sreče. Naš Gospod je to rekel in poterdil: Vidite skozi tesna vrata. Kajti prostorna so vrata, in široka je pot, ktera pelje v pogubo, in mnogo jih je, kateri po njej hodijo. Kajti tesna so vrata in ozka je pot, ktera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo. (Matevž. 7, 13. 14.) Na drugem mestu pa pravi: Ne bojte se tistih, kateri ubijejo telo, duše pa ne morejo ubiti; bojte se pa marveč tistega, kateri more dušo in telo pogubiti v peklu. (Mat. 10, 28.) Kdor se sramuje mene in svojih besed pred ljudmi, tega se bom tudi jaz sramoval pred svojim Očetom in ljudmi na sodnji dan. In zopet: Kdor pa sterpi do konca — vkljub vsem oviram, zasramovanju in zapeljevanju brezbožnih — ta se bo zveličal. (Mat. 24, 13.)

Te besede je izrekel večni sodnik, ki je rekel: Nebo in zemlja bota prešla; moje besede pa ne bodo prešle! Zato se pa moramo ločiti na svetu od sveta, če se hočemo izogniti večnim kaznim. Te ločitve se nam ni treba niti sramovati niti bati, ker ona nas le časti in pokristjanuje.

"Pa se mi bodo smejali", praviš. Naj se smeja, še nobenega ni usmertil sméh. Smejaj se onim, kateri se smeja; oni so bedaki, ti si moder: Ali naj se smeja norec modremu, ali modri noremu? Če bi se ti smejali, ker ješ, ali ker hodiš z nogami in ne z rokami, ali bi nehal jesti, ali bi začel hoditi z rokami? Gotovo ne, in zakaj? Zato ker je tako modro in pametno, nasprotno bi pa bilo bedasto. Koliko bolj neumno in bedasto pa je, ker pogubljaš dušo le zaradi toga, da dopadaš nekterim lahkomišljenikom in prostozidarjem (framasonom), ktere zaničuješ iz dna serca. Hvala takih ljudi je — sramota, njih graja nam je čast.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Obletnica katol. družbe.) V odbor so bili voljeni naslednji štiri in dvajseteri gospodje: dr. Čebašek Andrej, Dogan Janez, Flis Janez, dr. Jarc Anton, Jemec Gašpar, mer. Jeran Luka, Jerič Jožef, Kerčič Anton, Kobilica Janez, Kolar Matija. Krašovec Kajetan, dr. Kulavic Janez, Kundič Janez, Lahajner Dragotin, dr. Lampe Franc, Lindtner Alojzij, prof. Marn Jožef, Močnik Matej, Pirnat Tomaž, Polak Dragotin, Puc Alojzij, Rozman Janez, Zadnikar Valentin, prof. Zupančič Anton.

Ta odbor se je ustanovil tako-le: Predsednik: prošt dr. Jarc; podpredsednik: kan. dr. Čebašek; tajnika: Močnik in Lahajnar; knjižničar: Al. Puc; denarničar: Kajet. Krašovec; slovstveni odsek: Čebašek, Jeran, Marn, Lampe, Zupančič, Kobilica, gospodarski odsek: Predsednik: Jerič, Močnik.

Gospod predsednik je o začetku zborovanja pozdravil premilgsp. knezoškofa in pričujoče, rekoč:

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Premilostni, prečastiti g. knez in škof!

Slavni zbor!

Po preteklem celem letu snidemo se zopet v obhajanju občnega zbora za l. 1885 v tej društveni sobani, in meni pripada prijetna in ljuba mi naloga, Vas, velečastiti soudje kat. družbe, prijazno in priserčno pozdraviti.

Društvu našemu došla je danes sreča in čast, imeti med saboj verhovnega duh. pastirja, premilostnega g. knezoškofa, ki so z velečenjeno svojo nazočnostjo blagovolili oveseliti in osrečiti naš zbor. Smatram si toraj za svojo dolžnost, in vem, da govorim iz serca vsim, ko presvitlemu gospodu za to odlikovanje naj iskrenejšo in naj toplejšo zahvalo izrekam v svojem in celega društva imenu, ter pristavljam preponižno prošnjo, da bi tudi za naprej blagovolili mili in naklonjeni biti kat. družbi.

Letošnja obletnica naše družbe je že 17., toliko let namreč obstoji že "katoliška družba za Kranjsko." Mnogo je v teh letih došlo ji prijetnega in veselega, kar jo je spodbudovalo in vnelo k neumornemu delovanju za pospeševanje cerkvenih in družbinskih namenov; a tudi neprijetnost manjkalo ji ni. Toda o tem utegne kateri drugi danes kaj spregovoriti; jaz imam le v kratkem omenjati. Kaj se je preteklega leta godilo v katoliški družbi, in kakošno je sedaj njeno stanje.

Spremenilo se l. 1885 skoro ni nič proti prejšnjemu letu v naši družbi. Gledé števila družbenikov jih je sicer v Ljubljani 25 in zunaj mesta 13 toraj skupaj 38 na novič pristopilo; ali ker jih je med letom 15 umerlo, nekaj pa drugač odstopilo, je v številu razloček neznamen.

in znaša koncem leta skupaj 654, katerih biva v Ljubljani 438, zunaj Ljubljane pa 216 društvenikov. Med umerlimi zadnjega leta omenjam zlasti: kanonika in stolnega dekana Jurja Volca in dekana Edvarda Polaka v Leskovcu, že od prvega začetka uda in dejanska pospešitelja katoliške družbe; Franca Kav. Souvana, župnika Janeza Šulerja in Antona Tavčarja, kakor tudi bivšega društvenega odbornika Jožefa Resnika. Naj bojo vsi udom priporočeni v pobožni spomin, in spominjati se jih hočemo v ljubezai pri daritvi sv. maše, ki se bode kakor doslej, poleti vsaki prvi torek meseca brala na Rožniku za žive in mertve družbenike.

Odbor, obstoječ iz 24 članov, imel je preteklega leta razun občnega shoda 28. januarja, 6 odborovih sej, in sicer 9. jan., 30. jan., 22. aprila, 5. junija, 8. oktobra in 9. decembra. Kaj se je v njih obravnalo, more se razviditi iz zapisnikov.

Ker se je to leto imela obhajati tisočletnica slovanskih blagovestnikov sv. Metoda in Cirila, je katoliška družba za to redko slavnost, ktera je v verskem in slovstvenem oziru tudi za Slovence jako znamenita, karkoli se je dalo, radostno storila. Napravila je namreč v Ternovski farni cerkvi, kjer se nahajate podobi imenovanih svetnikov, slovesno službo božjo 6. aprila s primernim govorom, dalje se je zarad zadobitve popolnih odpustkov s posebno prošnjo obrnila na premilostnega g. knezoškofa ter sprožila misel in provzročila, da se v kapeli nove cerkve presvetega Serca Jezusovega je napravil altar omenjenima blagovestnikoma na čast, kjer se je tisočletna slovesnost za našo deželo obhajala celi mesec. Samostojno popotvanje, kakoršnega vrediti je družba namiravala, se vresničiti ni moglo iz znanih vzrokov.

Vsled sklepa odborovega v seji dne 17. decembra je zarad nespoštljivega in razžaljivega napada prelepega pastirskega lista od 28. novembra 1885 katoliška družba v posebni adresi izrazila prečastitemu g. knezoškofu svoje sočutje in neomejeno vdanost, ljubezen, spoštovanje in polno zaupanje.

Bos. Dubica 28. jan. 1886. Pošiljke sem prejel 17. dec. l. l., pa 21. 24. in 28. t. m. in to prav s hvaležnim srcem, ker ni bilo ne cvenka ne blenka na razpolaganje. Bog poverni dobrotnikom z dušnimi in telesnimi darovi! Za darovatelja priporočenega v molitev smo že dve nedelji pri službi božji skup molili in bomo še večkrat; v spomin pri sv. maši sem ga tudi sprejel, onda naj Bog dalje pomaga po sveti svoji volji; na osebno mojo molitev naj se pa nikar preveč ne zanaša. Mesta pripravna za mnogo in dobro molitev so samostani, tudi farovži dobro vredenih duhovnij; o misijonih pač nisem nikdar mislil, ne čital, da so posebno vgodni mnogi molitvi in zdaj sam vse to v djanju skušam. Mislite si misijonarja, ko dojde na odbrano ali odločeno postajo; vse mu je neznano, okolica in ljudje, ki ga ko tujca čudno in sterno gledajo ter se poprašujejo, kdo je ta neznani tujec? kaj hoče pri nas? zakaj je sem došel? in drugo ko se namera njegova spozná, postane mu večidel vse nasprotno, ali še celó sovražno; po jeden ga morda voli (rad ima), po deset jih ga merzi; še konak (stanovanje) težko najde in le za drage novce, pa še za kratko samo, ter se mu kmalo odpové, da mora ga drugod iskati. Meni bi spočetka ne bil dal stanovanja ne turk ne vlah, ali sreča me je iskala, imel je čifut (jud) kočico z majhnim verticem ravno ob veliki cesti, in kmalo sva se pogodila za njo, ter sem mu še zdaj hvaležen za to dobroto, čeravno me je precej ogulil. Mesto je tiho in mirno, nimam nobenih težav in sitnost od nikogar, ne od turka, ne od vlah.

V svoji kuči sem jaz gospodar, ne more me nikdo dalje tirati. Mislite si dalje misijonarja v lastni kuči,

ki pa je vsa drugač napravljena od dozdane navade. Vrata so tukaj nizka; tako, da terka čelo vedno ob poprečni podboj, da oči iskre sipajo, na udarcu pa rožički rasteje; vse to mora se lagano popraviti in prenarediti. Človek za postrežbo se spočetka težko in mučno dobiva, in še ta je v obleki, mišljenju in vedenju popolno različen od popred navajenih, da se mora kakor dete še le vsako stvar delati učiti. Hrana je navadno tudi različna od prejšnje, drugače je celó kruh in voda, kaj še le druga jedila; nekterih privajenih nikakor ne moreš imeti, kjer se ne nahajajo nikjor po prodajalnicah; leto preteče, da komaj za silo popraviš si stanovanje in vsaj nekoliko reda spraviš v kučo. Pri vsem tem mora pa že kar prvi dan se odločiti, kje bode služil sveto mašo? ali pod milim nebom? ali pod drevesom? ali v sobi? ali v katerem drugem pripravnem mestu v kuči, da ga ne bodo vsakdanje stvari preveč begale, kakor je mene petelin, ki mi je hotel pri tih maši odpevati, pa je za to dobro voljo zaslužil belo smert.

Tako preteče morda več lét, da si pripravi za službo božjo vsaj nekaj kapele, ki vendar ni enako divja kakor je vsa okolica. Pri vseh teh delih in popravah je pa največa težava ta, da se težko najde mojster, ki ume kaj delati, ali vsaj razvidi, kadar se mu pripoveduje in kaže, kako naj to ali ono izdela in doverši. V teh skerbéh in težavah mora pa misijonar zlasti v Bosni poizvedovati in iskati po več ur daleko in široko razkropljene svoje ovce, ki stanujejo med turki in vlahi, po mestih in selih, prav pogosto po šumah in gozdih, ker bi se marsiktera sama še ne oglasila pri svojem pastirju, ako je ta po imenu ne pokliče k sebi med svojo čedo, ker je morda ravno zato v tak kraj došla, kjer ni nobenega pastirja dozdej bilo, da je nikdo ne bi motil v početem življenju. Te, večidel skor zgubljene ovčice, treba je dobro spoznati, pretuhtati in početi na bolji pot obračati; ternje mora se obrezovati, dostikrat pa celi verhoji slabih razvád kar odsekovati na debelo, in potem še le je mogoče počasi rane celiti.

Vsak dušni pastir vé, kako težko in počasno je to delo še v dobro vravnanih starih farah, kakšno delo in kako težko mora biti še le na misijonskih, čisto novih postajah, kjer že sto in sto lét nikdar ni stanoval dušni pastir! Takih in enakih težav in zaprék navadno ne oblada in ne zmaga mehka duša, še manj bi jih zamogla dolgo prenašati; za ta posel mora biti terda volja, nepremagljiv značaj, nekako silovita narav, ktera že sama od sebe navadno ni odveč nagnjena k molitvi, potem pa jo zavirajo v nji še vse dozadaj naštete okolnosti, tako da sem že zadovoljen, ako molim po „tarifi“, kakor mi je neki gorenjski fant enkrat rekel, to je, da opravim vsakdanje dolžne in navadne molitve; časi pa se tudi zgodi, da smuknem celó pod — tarifo, in zato prosim, da bolji molivci nadopolnijo moje verzeli, morda bi to storil ravno oni, ki se meni v molitev priporoča; skor se za gotovo zanašam, ker vidim iz njegovega dara, da mine samo v mislih dobro želi, ampak po svoji moči tudi v djanju dobro stori.

Pa nisem še opisal vsih zavér in zaprék k dobri molitvi. Duhovnika v sredi dobrih katoličanov spodbujajo in vnemajo k molitvi in vsemu dobremu vse okolnosti: zgled verne čede in bratov duhovnov, lepe cerkve, slovesne službe božje i. t. d. V koga naj se jaz ugledam? Mar v turke in vlah, ker komaj vsaki deseti človek je katolik, pa marsikteri še taki, da se Bogu smili! Hočem se li ugledati v turške hodže, kterim sem pravi djaur (pea), ali vlaške popove, kteri tergujejo in morda s kermci (prešiči) kupčujejo, pa šokce (katolike), toraj tudi njihova pastirja više psujejo od turških hodža? — Katoliški duhovni pa so mi v Bosni na 3 strani po 8—10

ur oddaljeni, katerih še nikdar nisem vidil, in cerkvea je čisto priprosta z majhnim tabernakelnom na altarcu in s tremi slikami, pa na steni okoli s tablicami križevga pota; služba božja, če tudi v dostojni obleki, vendar je zopet čisto priprosta, da se je še pokojnemu petelinčku celó preborna zdela in je hotel vsaj peto mašo prisiliti. Razvida se iz tega, da meni nobena stvar duha ne povzdiguje, ampak vse ga le znižuje, nič me v dobrem ne podpéra, vse pa me razdéra, pa duha tlači in morí. Enake težave zadevajo vse posamne misijonarje; bolje je onim, katerih je več skupaj na jedni postaji, še bolje pa je v tem oziru misijonarom redovnikom, kateri niso nikdar sami, vsaj po dvojica skup, ter jim se že pred njihovim dohodom na mesto skor vselej vsaj nekoliko pot in stanovanje pripravi, in imajo od svojih prednikov, ali od samostanov, iz katerih so bili poslani, vso duhovno in telesno pomoč, ter se v bolezni, onemoglosti ali naveličanju zopet povernejo na mesto, od kodar so došli, da se telo odpočije, duša zopet okrepcá in omije. Namesto njih pa se odpošiljajo novi, čili bratje, kateri v enakem duhu dalje misijon vodijo, ter o svojem času zopet prepuščajo svoj posel doposlanim iz samostana novim bratom. Takim načinom je življenje misijonarjem redovnikom neznano olajšano, v misijonu so stanovitno dobre moči, in kar je še naj več vredno, vse se vodi vedno v enem duhu. Ko sem pa že zašel daleč od sebe, mi ni treba dalje pisati, zato še enkrat: Bog platil!

Val. Lah.

Razgled po svetu.

Amerikansko. (Spomin na prve misijonarje v amerikanski Indiji.) (Konec.) V tretjič se je oče Pirc podal na pot Ottertail Lake in v okolico Red-River do Dakote; še v letu 1853 podal se je v Beech-Lake in v okolico Red-Lake, kjer tudi ni opustil Nemcev v svoj misijon vabiti in sprejemati. 20. majnika so hvaležni Settli iz stearns Co. v mestu sv. Klavdija obhajali spomin na prvo sv. mašo, katero je daroval č. oče Pirc. V letu 1855 je zidal v Sauk Rapids-u novo cerkev in jo je posvetil v božjo službo. Cerkev pri sv. Jožefu, Stearns Co. se je začela zidati in pri sv. Klavdiju se je določil prostor za katol. cerkev. Razun tega zidali so pod njegovim vodstvom tudi cerkev v Belle-Prairiji in kapelico v Bär-Islandu. Pozneje bili so še misijoni vstanojliveji v Two-Rivers-u ob Misisipu, v Millervill-u, v Rich-Prairiji in pri sv. Lorencu v Duclmu, kateri misijoni se dandanes čudovito množijo.

Razun njega deloval je o njegovem času tudi misijonar Lorenc Lavtižar. Bil je rojen na Gorenjskem Kranjskem, prišel je leta 1854 v Mičitgan in je bil sprejet od škofa Friderika Baraga. Misijonaril je zlasti med Ottava- in Čipeva Indijanci; pozneje je bil očetu Pircu dan za pomočnika, in kot tacega najdemo ga zopet v gorečem delu v Red-Laku severne Minesote. Ali škoda velika! V velikem mrazu, ko je strašno metlo, ga je doletela smert. Šel je namreč obiskat bolnika. Na poti domú zasači ga velika nevihta. Burja in sneg premaga njegove moči in obležal je v mrazu, v snegu, kjer so ga potem zmerznjenega našli. Polindijanci, strašno žalostni nad zgubo verlega misijonarja, nesli so truplo 200 milj daleč v hudi zimi v Crow-Wing, kjer ga je oče Pirc položil v hladno zemljo. Ondi počiva še dandanes njegovo truplo. Čast. Lorenc Lavtižar umerl je 3. grudna 1858.

Hvaležni bodimo tedaj božji previdnosti za dar sv. vere, na katero je zastavljena prava prostost in olika, zato naj nam tudi imena in djanja prvih misijonarjev v spominu ostanejo.

Jož. Fr. Buh,
v „Nerdsternu.“

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Oseba, torpeča na protinu, za pomoč. — Dva neljuba in nepričakovana zaderžka za zakon priporočam v molitev, in ako bom uslišan na prošnjo sv. Jožefa, zahvalo naznanim v Danici. — Prav hudo bolna za dušno in telesno pomoč. — Bolna Mati se priporoča v bratovsko molitev, da bi na priprošnjo N. lj. G. in sv. Antona zadobila ljubo zdravje, ter vsaj še nekaj lét živela, da bi otročiči nekoliko odrasli.

Zahvale.

Tisočera zahvala Lurški Mariji D., sv. Jožefu in sv. Antonu Pad. na katerih priprošnjo sta dva mladenča dobila dostojni službi. Opravljala se je devetdnevnic za oblubo, da se hoče uslišanje objaviti. Spolnovaje svojo oblubo vsemu svetu klicati želim: mogočna je pri Bogu priprošnja Lurške Marije, sv. Jožefa in sv. Antona Padov.!

V Ljubljani, 31. jan. 1886.

M. L.

Oči so mi bile tako oslabele, da nisem skoraj nič več razločila: priporočevala sem se pa Mariji, močila oči z vodo s Podrožnika in obljubila po Danici razglasiti zahvalo, ako bo boljše, in od tistega časa so se mi začele oči boljšati in zdaj že zamorem brati bukve, ako so velike čerke.

Iz Ljubljane, 1. sveč. 1886.

R. C.

Mati, ki je bila priporočena v bratovsko molitev, se zdaj očitno zahvaljuje za zboljšanje zdravja, kjer zdaj je že toliko boljši, da zamore opravljati male otročiče, kar že sama ni več upala in tudi ne zdravniki. Zatoraj tisočerna hvala naši ljubi Gospej presvetega Serca in sv. Antonu, pa prošnja, da bi prosili tudi za popolno zdravje!

H. b. J. K.!

Koledar za prihodnji teden:

8. svečana. S. Juvencij. — 9. Sv. Polona. — 10. S. Školastika. — 11. Sedmeri vstanovniki služabnikov M. D. — 12. S. Evlalija. — 11. S. Katirina Riči. — 14. Šesta nedelja po ss. 3. Kraljih v. Valentin.

Iz rimskega zapisnika mučenikov.

2. svečan.

Praznik očiščevanja *Marijinega*, tako imenovan, ker je Marija štirideseti dan po rojstvu Jezusovem šla v tempelj in se je ondi podvergla obredom očiščevanja, ki so bili po postavi zapovedani. Imenuje se tudi praznik darovanja Gospodovega, ker je Marija svo-

jega božjega Sina, ki je Gospod nebes in zemlje, nebeskemu Očetu v tempeljnu darovala. Svečnica se pa imenuje, ker je pobožni starček Simeon Jezusa imenoval „Luč v razsvetljenje nevernikov“ in se v spomin na to sveče slovesno v cerkvi blagoslovljajo in prižgejo med procesijo. Na ta dan, ki je eden najstarejših Marijinih godov, naj kerščanske matere ne pozabijo ponoviti tistih sklepev, ki so jih storile pri svojem „vpeljevanju“, ko so po zgledu Marijinem svojega otroka pervikrat prinesle v hišo božjo in Bogu, ki ga je dal, darovale. Ob enem pa naj tudi Boga prosijo za pomoč, da bi zamogle vsikdar zvesto spolnovati svoje materinske dolžnosti.

Sv. Apronijan, je bil za cesarja Dijoklecijana jetničar v Rimu. Imel je ravno sv. mučenika Sisinija v ječi. Ko ga je pred sodnika peljal, zašlihi glas z nebes rekoč: Pridite oblagodarjeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta. Te besede, ki so veljale le mučeniku, so jetničarja Apronija tako presunile, da se je spreobrnil, dal kerstiti in kmalo postal sam tudi mučenik za sv. vero.

Sv. Kornelij, stotnik rimske posadke v mestu Cesareji v Palestini, je bil prvi nevernik, ki je bil sprejet v Jezusovo sv. cerkev. Sprejel ga je na povelje božje pervak apostoljnov sv. Peter sam. Med pridigo, ki jo je imel le-ta stotniku in vsaj njegovi družini, je prišel sv. Duh čez spreobrnjenca in precej na to je prejel sv. kerat Kornelij in vsa njegova hiša. Mislili so, da je ravno Kornelij pozneje postal škof v Cesareji.

Sv. Lavrencij, nadškof v mestu Kanterburakem na Angleškem, je bil eden prvih tovarišev sv. Avguština, ki ga je leta 597 papež Gregor Veliki poslal na Angleško oznanovat sv. vero. Njemu se je s pomočjo milosti božje posrečilo kralja, odpadnika od sv. vere, zopet spreobrniti k edino-zveličavni veri Jezusovi.

Listek za raznoterosti.

Času primérne knjige in knjižice.

1.) Sveto leto, knjižica s kratkim podukom o sv. letu, sestavkom mnogih odpustkov in z molitvami za sv. leto. Spisal dr. Anton Jarc 1881. Cena 20 kr.

2.) Die geistlichen Exercitien des heil. Ignatius mit Zusätzen u. Erläuterungen, von P. Joh. Brucker S. J. Innsbruck 1885 C. 1 gld. 35 kr.

3.) Joseph II. von Sebast. Brunner 1885, druga zboljš. izdaja. Močno podučljiva knjiga . . . C. 1 gld. 55 kr.

4.) Das Marianische Scapulier von Carmel. C. 6 kr.

5.) Pilgerreise nach Jerusalem und Rom von Carl Seché, drugo izdanje, C. 1 gld. 24.

6.) Geschichtslügen, Widerlegung landläufiger Entstellungen auf dem Gebiete der Geschichte, von drei Freunden der Wahrheit. Na novo 1885. Prav koristno delo za take, ki o zgodovini lažejo in za take, ki lažnjivce poslušajo ali njih laži beró, kar se le prevečkrat alihi! C. 4 marke in 50 v. (Vse v katol. bukvarni.)

„Memnisse javat.“ Naj opomnimo častito občinstvo na nilo važni govor kanonika dr. A. Čebaška v današnjem in prihodnjem listu „Zgodnje Danice“. Komur je kaj do zgodovine Slovencev in katoliške stvari, naj tega znamenitega spisa ne prezre; borejo naj ga zlasti

tudi mlajši rojaki, ki so bili že živi pri raznih dogodbah, pa jih takrat niso vedili še tako ceniti, kakor zdaj.

Govori v katol. družbi. Na Svečnico je prav tehtno govoril g. A. Keržič o blagoserčnosti. Govoril bode še to nedeljo in v nedeljo — teden. Začetek je zvečer ob šestih. — Preteklo sredo je g. Mat. Močnik pojasnoval prav tehtno zgodovino Albavcev (Arnavtov), zlasti sročnih bojev slavnega Škender-bega zoper Turka. —

Peterdile. Od preč. g. vrednika „Zgod. Danice“ smo podpisani zopet (zdaj v drugo) prejeli zbirko 44 gld. 45 kr. v pomoč našim po povodnji poškodovanim faranom, ter se za te darove v imenu obdarovanih vsim dobrotnikom preserčno zahvalujemo.

Janez Belec, Andrej Dremelj, Blaž Artelj, Janez Ažman, Janez Keršič. — župniki v Doliini.

Za dobrotnike pomoči potrebnih dijakov in šolarjev bode v sredo 10. svečana ob 7^{1/4} sveta maša pri altari Naše ljube Gospé presv. Serca v stoljni cerkvi. Bode pa po navadi v ta namen, da bi usmiljeni Bog na prošnje N. lj. G. presv. Serca našim dobrotnikom spolnil njih naj priserčniše želje, jih obvaroval vsih dušnih in telesnih nesreč. V ta namen naj molijo tudi podpirani šolci, ki morajo priti k sv. maši.

Cerkevnik ali mešnar se sprejme v prijetnem kraju blizu Ljubljane v službo, ki je samskega stanu in poštenega obnašanja. Več se zve pri opravništvu „Danice“ in pa „Novic“.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Iz Amerike 5 gld. — Čast. g. župnik Mih. Gogala 5 gld. „v zahvalo, da ni konca storil v plazovih 22. proc. 86.“ — Gosp. vit. Drag. Lahajnar 2 gld. — G. Bedenek 1 gld.

Opomba. „Finanzminister“ že nekaj časa ni dal odgovora od svojega kuhanovanja in boji se nezaupnice. Reč pa gre po zmožnosti v lepem redu dalje in nadja se, da zdaj o polovici šolskega leta bode zmožen verlim dobrotnikom in prijateljem ljube šolske mladine kaj veselega povedati.

Za zvonove v Sarajevem: Neimenovana 30 kr. — Z Dovjega po č. g. župniku J. Ažmanu 120 gld.

Za sv. Detinstvo: Gospdč. V. Melcer 1 gld. — Č. g. duh. pomočnik Martin Malenšek 32 gld. 10 kr.

Za altar sv. Antona v Štangi: „Hvaležni“ 1 gld. 20 kr. — Jera Jeglič na Dolgem v dober namen 1 gld.

Za hišo kat. družbe rokodelskih pomočnikov: Čast. g. kapl. Fr. Mokinec 5 gld.

Za afrikanski misijon: Franca Lovšin 1 gld. — G. B. B. 5 gld.

Za družbo sv. Bonifacija: Gospdč. V. Melcer 1 gld.

Za mlgosp. škofa v Banjaluki: Z napisom: „Bog blagoslovi“ 15 gld.

Za zvonček g. misijonarja V. Laha: „Bog blagoslovi!“ 8 gld.

Za vseučilišče č. oo. Frančiškanov v Rimu: „Bog blagoslovi!“ 5 gld.

Za misijonarje v Carigradu: Z napivom: „Bog blagoslovi!“ 50 gld.

Popravek. Iz Boh. Bistrice 70 gld. je zadnjič po pomoči stalo „za Dolence“ namesto: za Dolince (to je: za Jasanice, Dovje, Kranjako goro, Rateče in Belo peč) po povodnji poškodovane — na Gorenjskem. (Tako se bo tudi denar obrnil). Vr.